

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 18 Majij 1776. Lördagen. N:o 39.

Bötheborgs Allehanda.

Londen d. 30 Apr. och 3 Maji. Ifrån Philadelphia berättas genom bref, at 4 Americaniske Kapare, sedan de stött emot 2:ne Engelska Krigsskepp, efter et sege fågtaende blifwet tagne. = Ifrån Antigua har man ock den underrättelse, at et Americaniskt Skepp, lastadt med krigsföräd ifrån St. Malo, blifwet taget i skon. 4 dyliska Skepp med sådan last lågo segelfärdige i St. Malo, då detta afgick. = 9 Fransyska Krigsskepp stola, efter inlypet rykte, träffats för Philadelphia, och uppå tillfrågan af en Engelsk kryssare, hwad deß ärende wore där på kusten, swarat, at de blifwet wäderbrefne och behöfde intaga friskt watten. = Til Madera gå Skepp ifrån America och tilhandla sig Win emot sine Lands-producter. = Commendeur Hughes, befälhafware på Escadren i Ostindien har inberättat, at et af hans Skepp taget en Fregatt, som fört Portugisiskt flagg, och haft ungefär 300 försware af alla Nationer om bord. = Sista Posten ifrån Boston, hwilken waret under wägen sedan d. 25 Marr., medbragte många depecter ifrån Gen. Howe. Denne General har nu måst lemna Boston i Provincialernes händer; men sätter huru det stedt, berättas olika: En del säga, at Americanerne onlagt et Batterie nära wid Staden, och i 14 dagars tid beslutet den samma. Generalen har, oagadt alt bemödande, ej förmådt delogera dem, och derföre nödgats utverka sig waphwila hos Gen. Washington, med tilbod at öfwerlemna Staden och efterlemna Artillerie och provision ic. Detta skal sistnämnde General bewiljat, hwarpå Kongl. Tropparne, til antalet 7000, med 1500 wälsinnade Inwånare, blifwet insteppade och afskickade til Halifax. = Ifrån en annan sida förlyudes, at Gen. Howe tagat utur Boston, med sina troppar, sedan han så stört fästningswreiken, och taget de Inwånare, som höllo med Regeringen, uti sit bestärn, utan at Provincialerne oroat dem wid utmarschen; men hware Generalen wändt sig, sedan han sådt tropparne om bord, wet man icke at säga. = Andre berätta, at Generalen uppå befallning sprängt Fästningen, och öfwergifwet Staden; men lemnat ådillige Krigsskepp qwar at blockera hamnen; samt, för at hindra det inga af hans troppar under utgåendet skulle falla i Provincialernes händer, sticket 2000 man emot dem til Rodde-Insel, där de angripet och fördrifwet en stark Corps Americaner, dödat en stor del och taget resten til fånga. Dese wetta ej eller hwart Generalen taget wägen; men supponera, til Virginien. Säkert är det, imedlertid at Kongl. Tropparne äro ifrån Boston. = Til alla Officerarne af Provincial-Tropparne, har Gen. Congressen låtet utdela Medailler, at bäras i knapphålen. På ena sidan af dese Medailler, ser man 2:ne, på wadnet drifwande fat, eller kuffor, och deröfwer orden: Frangimur si collidimur (d. å. stöta wi tillsammans, så gå wi sönder). På Reversen synas 4 hopfnåta händer, deröfwer en duwa, och under, en i stycken buggen orm. = Antalet på alla transport-Skeppen fem föra troppar och provision til Nya England, stiger redan öfwer 500. = Americanerne äro wisfærligen at bellaga, så snart Tyfka tropparne komma öfwer; En Hem-Hjelte, förmodeligen af små-Officerarne, sådane, som finnas i flere Länber, har, i sine tankar, redan eröfrat de betydelligaste orterne derute. Så lyder hans bref til en af sine wänner i Braunsweig: "Jag tror, enligt hwad jag hört i Plymouth, at sakerna så et helt annat utseende, så snart vår Corps, som heter den lilla Armeen, kommer der-

ut. Sedan wi taget Dwebeck i besittning, marchera wi til Montreal, så til Fästningarne wid Lac Chamblain, dernäst til Crown Point, och där, så framt salen ej blifwer för swår, skal Campagnen sluta sig. Skulle Gen. Carleton icke mer hafwa Dwebeck; så debarqvera wi på St. Neu Orleans. Stora Armeen ifrån Boston stöter til vår högra, med sin vänstra flygel, och utbreder sig, om möjligt är, til New York. 11.

Phillipstad. Den 1 Maji afled här i Staden Hof-Rätts-Commisarien och Ledamoten i Stads-Rätten Herr Arwid Lundbeck wi en ålder af 65 år.

Christinåhamn. Den 23 sistt. April afled här i Staden Ingenieur Olof Hamnerin i des 42 ålders år.

Slutet utur Prof-arbet af Real- och Nominal-Lexicon. (Se föreg. No 38)

ABBADIE, Jac. (Lård. Hist.) Reformert Theolog, född i Bearn omkring 1654, skref *Traité de la vérité de la Religion Chrétienne*, hvars första upplaga är af 1684, en Huswud-bok i sit ämne, gic för Religions-tvånget utur Frankrike, blef Decanus i Kiffalaw uti Island, och dog i London 1727.

ABBE, S. m. Abbot, hvarmed förstås Huswud-mannen antingen för et helt Abbots-sigt, eller för wise Munk-orden. Abboten är så vida skild ifrån en Prior, at han äger en Prelats wärdighet, och kan förwätta Reskan in Pontificalibus. Abbe regulier, då han är af samma Orden, som hans Abbot-kloster. Abbe commendataire, som ej är werkelig Munk, öfwar således ingen rätt öfwer Dens-bröderne, mindre förwättar Gud-tjensten, utan luster blott Klosters infomster. Abbe séculier, som ej är af någon Munk-orden. Abbe mitré, som får bära Biskops-Wirokan, och Abbe croisé, som får bära Biskops-Stafwen, men ej Reskan. Abbe en lécond, Prioren i Klofret. I Frankrike kallar man, af höfslighet, hwar ung andelig Pers n för Abbe. Abbe de cour, en ung Präst, som lefwer ordentligt. (Ordsp.) *Le Moine repond comme l'Abbe chante*, de unge härma de gamle. m. n.

ABBEVILLE, (N. Geogr.) Handelsstad i Picardie uti Frankrike, belägen wid Somme-Floden, 5 mil ifrån Hafwet, drifwer stark rörelse med sine Manufacurer, och försärdigas här i myckenhet de skönaste fina Kläden wid den berömda Fabrik, som Holländaren van Robais anlade 1665.

ABBOT, Rob. (Lård. Hist.) Reformert Theolog, dog som Biskop i Salisbury 1618, til hwilket ämbete han uphöades af K. Jac b 1. för des werk de *suprema Potestate Regia*, uti hwilket han befäste Korunga-magten, som då öftride ansettas i England. Brodern Ge. Abbot steg til Arke-Bisop i Canterbury, wäst genom e-gna förtjenster; men som han ej smickrade Hofwet, och öfswade sag-modighet emot Non-Conformisterne, fick han den akådande Gunstlingen Buckingham emot sig, blef affatt, och dog 1637.

ABCEDE, S. n. Bulna. Ma jambe abcede, eller ma jambe est abcedée, jag har en swulnad i benet. Ce doigt l'abcede, fingret bulnar; brukas blott i 3:de personen. = Abces, S. m. (Läk.-K.) Bulnad, eller en Swulnad, som innehåller war. Alla bulnader härfluta af Inflammation. Stundom har händt, at en swulnad upkommit genom oridigt brukade hetsiga Medicamenter. Swulnadens hett och dängande wäkt gifwa tillkänna, at inflammationen skal slutas med wargörning. Ordentliga ryfsningar äro tekn at den samma Per. Teknen, at den är skedd, äro: at spänningen, febren, värken och hetkan minskas, och at dängningen uphör; swulnaden kännes och då mjukare. Bulnader drifwas til mognad genom dertill passade plåster. Men de kunna ej lätas utan genom waret utömande. Soringen sker antingen med språtsfen eller med instärning. Den söre hålles för bäst i sådana kritiska

svulstader, som ibland fluta elakartade febrar; äfven som ock i de svulstader som långsamt tillkommit, och äro hårda omfing wargörningsställe. Et plåster med öpningsmidt på lägges först öfver bulnaden; i öpnings lögges fräckten; derpå et annat plåster med tryckduk och bindlar. Efter 5 eller 6 timar astages förbindningen, rustwan uppkäres och läret förbindes å nyo med plåster, som befordra mognaden. Inom några dagar flyter waret i ymnighet och rustwan faller. I wanliga bulnader hålles instärningen för bättre. Den bör ske nederst in wid friska huden; med fingret känner man sedan efter, om inuti finnas silje-hinnor, hvilka afskäras med sax eller såltkårs-knif: öpnings fylles med lintas, och förbindes. Sedan fortsättes med plåster, som drifwa til mognad til des wargörningen tar af, och det toms rummet uppfylles med löswårter, hwarefter ärrer formeras med de wid röttsår brukliga förbindningar.

ABELIENS, S. m. pl. (Kyrk. Hist.) Rättare i Africa och uti 5:te Årh. som hade den Laran, at wäl gista sig, men at aldrig röra sina Hustrur; efter Abels exempel, som de påstodo så hafwa lefwat, kallandes sig så efter honom. Secten kunde icke annat, än wara obetydelig, och förenade sig snart med den renläwiga Kyrkan.

(Fortsättn. af Ördningh för Släts och Gårds Fougderne. 1556. Se No: 35.)

8. Dagshwårkenn. 1. Skole och bestrifwas alle dagshwårkenn i Öppbördhen, Åhrlighe, hietce, huusmäns, och gierningsöbbres dagshwårkenn, sådhan skole bestrifwas uti utafsen, hwartil de komma, och huru månghe sommarlas höd bärghas medh hwar dagshwårte. Sammaledes huru månghe dagshwårten til Sadesliördh kommer, och huru månghe Nylar Röker, som bärghas medh hwart dagshwårte. Och så uti alle andre måtto åskildt, hwadh ganghn eller arbethe dagshwårten komma tunne til, trykningh, dykningh, engberöddningh, gårdhs giårdhsstångningh, dyngble-tiörningh, trådningh, svedefall, eller annat sådant, hwadh hälft händher förekomma.

(Fortsättn. e. a. g.)

I Domkyrkan prädikar i morgon: Ditesängen, v. Lect. Hr Klesverström, Högmåsan, Hr Abi. Andrién, Afstonsängen, v. Past., Herr Hummel.

I Christina, eller Tyfka Kyrkan, Högmåsan, Herr Kyrkoherden Mag. Brag, Afstonsängen, Hr Kyrkoherden Müller.

I Guarnizonens Kyrkan, Högmåsan, Hr Regimens Pastorn Grimbeck, Afstonsängen, Cyra Ord. Bataill. Prädikanten Hr Böcker.

Inkommande Sleppare: Edo. Drenborow ifrån Wells, Robt Farthing ifrån Blantnaw, John Bone ifr. Hull, Evans Nove ifr. Stockton med Barlast; Johannes Hetterison ifr. St. Ubes, Dlof Bledman ifr. Dito, Petter Ahlbottn ifr. Dito med Salt och Frukt, Alex. Byres ifr. Aberdeen med Barlast, John Berensson ifr. Bourdeaux med Win och Styrtegods.

Utgående Sleppare: John Thomson til London, Joseph Mills til Berwick med Jarn och Bräder, Turtel Christen til Irland med Sill, Jöns Winberg til Jutland och Anders Hagström til dito med Barlast, Bengt Korffson til Marstrand med Salt och Brånwin.

Windens förändring. Den 14 Sydlig, den 15 Sydöst, den 16 Nordöst och den 17 Östlig.

Merel-Cours d. 15 Maij.

Londen 72 = = Dal. R:mt.
Hamburg 69 en fjerdedels = Mark R:mt.
Amsterd. 65 en half = = Mark R:mt.

Kundgörelser.

För framlebone Super-Cargeuren Herr Johan Fredrich Petterssons Sterbhus väkning, kommer efter laga tillstånd, en tredjedel uti Korndahls Pappersbruk, med des nu befintliga och i godt stånd warande Inventaria äfven igenom offentlig Auction på stället d. 28 nästkommande Junii kl. 11 föremiddagen, som är en Fredag, at till den måstbjudande försäljas, med sådana vilkor, som förre Auctionen funna betingats. Detta Pappersbruk äger wacker Characters-bygnad, och är uti fullkomlig drift, en half mil allenafrån från Götheborgs Stad beläget, uti Alms Härad, Västerbys och Mälndals Bp.

Sedan Brunnshuset utom Carls Port i förlidet är blifwit å nyo upfatt, och hellsa brunnen upgräfwen, hwarwid man träffat en starkare mineral ädra, som beskrifningen af förlidet är omförmåle, så hafwa samman å 52 Personer waret brunsgäster, af hwilka 29 berient sig af brunswatnet, 17 nyttjat Rambergs, och de öfrige Pyramonter, Spaa och Seltzer watten; och som man nu i år til Brunnsgästernes mera beqwämlighet gjort åstellige förbättringar, så warder härmedelst tillkänna gifwit; det brunnsdrickningen för dem, som kunna wara sinnade berjena sig af denna Surbrun, begynnes den 30 innevarande månad; och är jämwal så föranstaltat at de af Stadens Respective Inwånare, som åstunda dricka Rambergs Källe-watten, kunna dermed åfwen uti brunshuset blifwa betiente emot 2 Dal. S:mts afgift för personen, om Terminen, för watnets hämtning ifrån Ramberget; då de nu emedertid behaga anmäla sig hos Herr Stads-Dwartermäst. Gerndt; hwilken åfwen föranstaltar det utländske watten skola wara til sinnandes uti brunshuset, om någon sig til deras nyttjande anmäler. Det lærer och wara bekant, at här på Apothekwen präpareras pyramonter, Spaa och Seltzer watten, som i godhet och nytta öfverträffar det utländske, och til det p:is, at man nu betalar föga mer för en hel sats, än för, för en bonteille. Bruns-Prädikningarne begynnas Hel. Trefald. Söndag och hållas i detta, som förledit är, af Collega Molin.

Uti den så kallade Slättstogen, på Ångårds ågor står en bod, som öpnas alla eftermiddagar, och erhålles på samma ställe Caffé, Thee, Limonade, winer, godt dricka, m. m. af sammans emot fullgoda Wätsedlar och tvingande mynt; Tracieren löfwar gratis nögattig uppakning.

I morgon blifwer åter Concert på Rådhus salen, kl. 5 e. m. Mademoiselle Beyer och Hr Cammarmusicus Wihlman spela Solo som sil. Billetter sås på Beursen, Caffehuset och wid ingången emot 2 Dal. S:mt stycket.

I anseende til den owisshet, som Allmänheten torde wara uti, om Actorn til Intimationen för huse Corporalen Waderberg och des hustru, uti No 37 af denna Wecto-Skrift, som uti No 121 och 122 af Hwad Nytt? blifwer ansedd för förgripelig och wanhelande, får man gifwa tillkänna, at Err. Ord. Bat. Prædikanen Hr Böcker igenom B. Pr. Hr Silwander anmodat Utgifwarne af detta blad, at nämnde Intimation införa; och lærer Hr Böcker wäl wisa de Rät, som dertil föranlåtet honom. I öfrigt känna Utgifwarne Trycksithers förordningen, utan at af någon derom behöfwa underwisas.

No 40 utkommer nästkommande Tisdag.